Technologie obiektowe - projekt

Maciej Bandura, Marcin Ślusarczyk 10 czerwca 2024

1. Wstęp

Wybrany projekt: Object CSV Mapper, Object Spreadsheet Mapper W części teoretycznej powinno znaleźć się omówienie odwzorowania pomiędzy wybranym językiem obiektowym oraz CSV i .xls, a w części praktycznej ich implementacja. Projekt w trakcie tworzenia został zmodyfikowany. W początkowej wersji zaprojektowano oraz zaimplementowano w pełni funkcjonalny mapper obiektowo-relacyjny na format CSV. W końcowej fazie projektu, postanowiono, zgodnie z ustaleniami poszerzyć wachlarz obsługiwanych formatów.

Obsługiwane formaty: .csv, .xlsx, .xml, .json. Żródłowa mechanika mappera oparta jest tylko i wyłącznie o format .csv, tzn. wszelkie obiekty mapowane są tylko z lub na ten format. Nie mniej jednak w trakcie rozwoju projektu powstał ExtensionProvider. Jest to strategia konwersji między-formatowej na etapie operacji IO (odczytu i zapisu). Pozwala to na zdefiniowanie własnego konwertera, dzięki któremu można przekształcić różne formaty z, oraz na .csv. W klasie CSVMapper domyślnie powołanym ExtensionProvider'em jest CSVExtensionProvider. Który de-facto nie dokonuje żadnej konwersji.

Język programowania: PHP

Wybrany ze względu na prostotę obsługi obiektów. Oraz weak typing.

Główne funkcjonalności mappera:

- Mapper posiada metodę pozwalającą na odczytanie pojedynczego obiektu z pliku (metoda read()).
- Mapper posiada możliwość odczytania kolekcji obiektów z pliku.
- Mapper umożliwia zapisanie obiektu do pliku (metoda save()).
- Mapper posiada możliwość zapisania kolekcji obiektów do pliku.
- Listy, tablice oraz inne kolekcje mapowane są dynamicznie z powiązanych plików.
- Mechanika mappera oparta jest o format .csv (oddzielany średnikiem).
- Definicja klasy jest wymagana do prawidłowego działania mappera.
- Instancja mappera wstrzykiwana jest do pól z odpowiednim dekoratorem (jak się to przyjęło robić w języku PHP).
- Klasy korzystające z dekoratora do instancjonowania mappera, muszą wykorzystywać trait ¹ CSVMapperInjector oraz wywoływać pozyskaną metodę injectDependencies().
- Każdy rodzaj klasy odwzorowywany jest w osobnym pliku (za wyjątkiem formatu .xlsx, gdzie obiekty tej samej klasy współdzielą jeden arkusz).

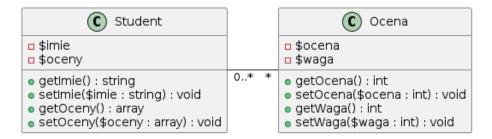
 $^{^{1}} https://www.php.net/manual/en/language.oop5.traits.php$

2. Koncepcja mapowania obiektów na format CSV

Opracowana została struktura pliku .csv, umożliwiająca efektywne mapowanie obiektów, do tego formatu. Pozwala ona na zapis wartości prymitywnych, list takich wartości, obiektów oraz list obiektów. Każdy zapisany obiekt, otrzymuje losowy identyfikator uniqueid()², natomiast obiekty różnych klas zapisywane są w różnych plikach. Nazwy tych plików odpowiadają przestrzenią nazw tych klas w PHP.

W pierwszej linijce pliku .csv - nagłówku, przechowujemy informacje opisujące dane, są to, między innymi: nazwy pól w mappowanej klasie, wartości prefiksowane przy pomocy znaku "~"informują nas o listach, natomiast wartości zawierające znak "@"wskazują na referencje do obiektów (np. obiektów innej klasy). Dodatkowemu polu id, przypisano znak specjalny: "#", tak aby nie kolidował z rzeczywistym polem id, które często jest używane w obiektach. Znaki te zostały wybrane, ze względu na brak możliwości wystąpienia ich w rzeczywistej nazwie pola w języku PHP. Pozostała zawartość pliku csv nazywana przez nas ciałem, zawiera rzeczywiste mapowanie do obiektów, opisane według definicji z nagłówka.

Przykład mappowania: Klasa Student i Ocena

Rysunek 1: Mapowane klasy

```
imie; ~oceny@TestListsObjs\Ocena; id#
Adam; 6664a3116c12c,6664a3116c131, ...,6664a3116c13d; 6664a3116c124
```

Listing 1: Plik TestListsObjs-Student.csv

```
ocena; waga; id#
6; 1; 6664a3116c12c
5; 2; 6664a3116c131
...
5; 1; 6; 6664a3116c13d
```

Listing 2: Plik TestListsObjs-Ocena.csv

²https://www.php.net/manual/en/function.uniqid.php

3. Wykorzystanie

Jak zostało wspomniane we wstępie, aby użyć mappera należy, wykorzystywać trait CSVMapperInjector oraz wywoływać pozyskaną metodę injectDependencies().

```
<?php
      require 'fake_vendor/autoload.php';
      require 'vendor/autoload.php';
      use CSVMapper\Boostrapper\CSVMapperInjector;
      class App
        use CSVMapperInjector;
        public function __construct ()
10
11
          $this->injectDependencies();
12
        }
13
14
        /**
15
        * @CSVMapper
16
17
        private $csvMapper;
18
19
        public function main ()
20
^{21}
          var_dump($this->csvMapper);
        }
24
      }
25
26
      (new App())->main();
27
```

Listing 3: Przykład powołania mappera.

Mając już obiekt, csvMappera, możemy dokonywać operacji mapowania obiektów z pliku, jak i również ich zapisywania. Przy pomocy metod read() oraz save().

Listing 4: Przykład zapisu obiektu klasy MyClass do pliku.

Listing 5: Przykład odczytu obiektu klasy $\mathbf{MyClass}$ z pliku.

4. Testy jednostkowe

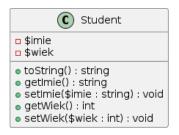
W celu zachowania poprawności działania zostały przygotowane testy mające na celu sprawdzanie działania mappera. Testy opiewały o podstawowe funkcjonalności jak i te bardziej złożone. Za wykonywanie testów odpowiedzialny jest plik tests.php, zawiera on główną klasę Tests, która w konstruktorze powołuje konkretne testy rozszerzające klasę Test. Wszystkie testowane klasy zawierają metodę test(), w której zawarta jest logika testu. Metoda ta, musi zwrócić wartość wywołania pass() - jeżeli test się powiedzie, lub fail() - jeżeli dojdzie to jakiegoś zdarzenia. Metody te odpowiednio obsłużą raportowanie wyników testu.

```
archpad :: ~/sem1/technologie_obiektowe_projekt » php ./tests.php
[PASS] Serializacja Obiektów (Zapis/Odczyt)
[PASS] Serializacja i mapowanie typów pól w obiektach
[PASS] Kopie obiektów
[PASS] Relacje cykliczne
[PASS] Serializacja list
[PASS] Serializacja list obiektów
[PASS] Dziedziczenie
[PASS] Kompozycja
Test Count: 8, Passed: 8, Failed: 0
```

Rysunek 2: Raport wykonanych testów

4.1 Test serializacji obiektów

Jest to najbardziej podstawowy test, mają5cy na celu weryfikację działania mappera pod kątem zapisu i odczytu prostych obiektów, niezawierających list ani referencji do innych obiektów.

Rysunek 3: Serializowana klasa **student**

```
imie; wiek; id#
Tomek; 18; 666613345af2d
```

Listing 6: Wygenerowany plik TestSerializacjiObiektow-Student.csv

```
public function test ()
      if ($this->mapper == null) {
        return $this->fail();
      }
      $student = new Student();
      $student->setWiek(18);
      $student->setImie("Tomek");
10
      $this->mapper->save($student);
11
      $fromFile = $this->mapper->read("./TestSerializacjiObiektow\Student.csv",
12

    Student::class);
13
      if (get_class($fromFile) != Student::class) {
14
        return $this->fail();
15
16
17
      if ($student->toString() != $fromFile->toString()) {
        return $this->fail();
19
      }
20
      return $this->pass();
22
   }
23
```

Listing 7: Logika testu.

4.2 Test serializacji typów

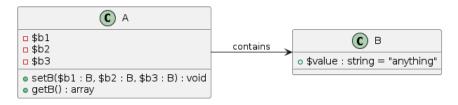
Kolejny, również prosty test, mający na celu sprawdzenie poprawności serializacji typów pól. Po zapisie sprawdzane jest, czy typy pól odczytanego obiektu zgadzają się z typami oryginalnego obiektu.

```
if (gettype($fromFile->getWysokosc()) != gettype($student->getWysokosc())) {
   return $this->fail();
}
if (gettype($fromFile->getWiek()) != gettype($student->getWiek())) {
   return $this->fail();
}
if (gettype($fromFile->getImie()) != gettype($student->getImie())) {
   return $this->fail();
}
return $this->fail();
}
```

Listing 8: Logika testu.

4.3 Test kopii obiektów

Test ma na celu zweryfikować, poprawność serializacji wielu referencji do tego samego obiektu, w obiekcie \mathbf{A} , pola \$b1 oraz \$b2 zawierają referencje do tego samego obiektu. Natomiast pole \$b3 zawiera referencje do innego obiektu tej samej klasy. Test upewnia się, że zostaną zserializowane tylko dwie instancje klasy \mathbf{B} , oraz to, że zostaną one poprawnie zmapowane po odczytaniu.

Rysunek 4: Serializowane klasy

- b1@TestObjectCopies\B; b2@TestObjectCopies\B; b3@TestObjectCopies\B; id#
- 2 666619324645f; 666619324645f; 6666193246466; 6666193246459

Listing 9: Plik TestObjectCopies-A.csv

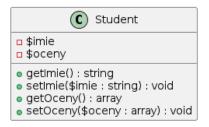
value; id#

anything; 666619324645f anything; 6666193246466

Listing 10: Plik TestObjectCopies-B.csv

4.4 Test serializacji list

Prosty test serializacji list typów prymitywnych.

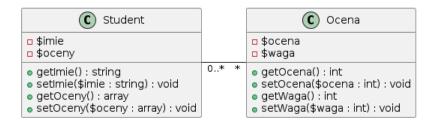
Rysunek 5: Mapowana klasa

- imie; ~oceny; id#
- 2 Szymek; 2,2,3,1; 66661932466e6

Listing 11: Plik TestLists-Student.csv

4.5 Test serializacji list obiektów

Jest to rozszerzenie poprzedniego testu o referencje do obiektów innej klasy. Idea testu pozostaje taka sama.

Rysunek 6: Mapowana klasa

Struktura plików .csv została zaprezentowana we wstępie.

4.6 Test - dziedziczenie

W programowaniu obiektowym jednym z podstawowych narzędzie jest dziedziczenie oraz implementowanie. Oczywistym jest, że nasz mapper musi współpracować z obiektami posługującymi się tymi narzędziami. Test ten ma na celu weryfikację, czy odtworzony obiekt odpowiednio dziedziczy po klasie Osoba oraz czy implementuje interfejs Witalny.

Rysunek 7: Mapowana klasa

```
if (!($fromFile instanceof Student)) {
   return $this->fail();
}

if (!($fromFile instanceof Osoba)) {
   return $this->fail();
}

if (!($fromFile instanceof Witalny)) {
   return $this->fail();
}
```

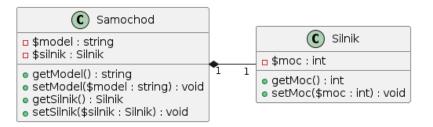
Listing 12: Logika testu

```
numerIndeksu; imie; nazwisko; id#
abc123; Kamil; Ślimak; 6666193246903
```

Listing 13: Plik TestDziedziczenia-Student.csv

4.7 Test - kompozycja

Kolejnym narzędziem wykorzystywanym w technologiach obiektowych jest kompozycja. Poniższy test, zapewnia, pełną obsługę kompozycji przez naszego mappera.

Rysunek 8: Mapowana klasa

```
if ($fromFile->getModel() != $bmw->getModel()) {
   return $this->fail();
}

if (!($fromFile->getSilnik() instanceof Silnik)) {
   return $this->fail();
}

if ($fromFile->getSilnik()->getMoc() != $silnik->getMoc()) {
   return $this->fail();
}
```

Listing 14: Logika testu

```
model; silnik@TestKompozycja\Silnik; id#
2 528i; 66661932469af; 66661932469a8
```

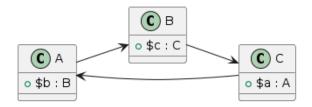
Listing 15: Plik TestKompozycja-Samochod.csv

```
1 moc; id#
2 245KM; 66661932469af
```

Listing 16: Plik TestKompozycja-Silnik.csv

4.8 Test relacji cyklicznych

Relacje cykliczne zwane również rekurencyjnymi są ciekawym zjawiskiem, do których często dochodzi przez przypadek w środowiskach produkcyjnych. Niezależnie od tego, czy są dobrymi praktykami, czy nie, nasz mapper musi je wspierać. Ważne jest aby w trakcie odtwarzania obiektów, nie dopuścić do zapętlenia mappera. Takie zjawisko można wykryć przy pomocy tego testu.

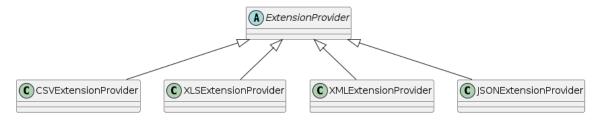
Rysunek 9: Mapowana klasa

```
if ($fromFile->b->c->a !== $fromFile) {
   return $this->fail();
}
```

Listing 17: Logika testu

5. Mappery na inne formaty

Jak zostało wspomniane we wstępie, nasz mapper jest w stanie obsługiwać różne formaty, nie tylko .csv. Nie mniej jednak nie posiada on logiki do dokładnego mapowania z każdego z obsługiwanych formatów. Posiada on serię konwerterów między formatowych pozwalających tłumaczyć różne formaty na csv i na odwrót. Mechanizm działania samego mappera współpracuje tylko i wyłącznie z formatem csv, konwertery zapewniają dodatkową warstwę wsparcia poszerzając wachlarz wspieranych formatów. Konwersja ta, realizowana jest przy pomocy mechaniki ExtensionProvider, gdzie każdy konkretny "dostawca rozszerzeń" funkcjonuje jako swojego rodzaju tłumacz między rdzeniem mappera a konkretnymi formatami.

Rysunek 10: Dostępni dostawcy formatów/rozszerzeń

Konkretnego dostawcę możemy wstrzyknąć do instancji mappera, przy pomocy metody provideExtension(ExtensionProvider), nadpisując w ten sposób domyślnego dostawcę, tj. CSVExtensionProvider.

```
public function main ()

{
    $this->csvMapper
    ->provideExtension(new XMLExtensionProvider())
    ->save($this->a);

$x = $this->csvMapper
    ->read("./A.csv", A::class);

}
```

Listing 18: Wstrzykniecie dostawcy formatu XML

Uwaga: Mimo, że jako ścieżkę podaliśmy plik z rozszerzeniem .csv, to dostawca doklei do niego rozszerzenie .xml.

5.1 CSVExtensionProvider

Jest to domyślny oraz najprostszy dostawca, którego zadaniem jest tylko zapisać i odczytać podany plik.

```
namespace CSVMapper\ExtensionProvider;
use CSVMapper\ExtensionProvider\ExtensionProvider;

class CSVExtensionProvider implements ExtensionProvider

{
   public function write ($file, $csv)

   {
      file_put_contents($file, $csv);

   }

public function read ($file)

   return file_get_contents($file);

}
```

Listing 19: CSVExtensionProvider

5.2 XMLExtensionProvider

Nieco bardziej zaawansowanym dostawcą jest, ten od formatu XML. Wykorzystując wbudowaną w język PHP bibliotekę DOMDocument, odpowiednio tworzy i parsuje pliki .xml na podstawie dostarczanych danych w formacie CSV.

```
<?xml version="1.0"?>
   <Mapping>
     <Definition>
        <Field>moc</Field>
        <Field>id#</Field>
     </Definition>
     <Content>
       <Entity>
          <Value>245KM</Value>
          <Value> 66662740bf785</Value>
        </Entity>
11
     </Content>
12
   </Mapping>
13
```

Listing 20: TestKompozycja-Silnik.csv.xml

```
<?xml version="1.0"?>
   <Mapping>
      <Definition>
        <Field>model</Field>
        <Field> silnik@TestKompozycja\Silnik</Field>
        <Field>id#</Field>
      </Definition>
      <Content>
        <Entity>
          <Value>528i</Value>
10
          <Value> 66662740bf785</Value>
11
          <Value> 66662740bf77f</Value>
12
        </Entity>
      </Content>
14
   </Mapping>
15
```

Listing 21: TestKompozycja-Samochod.csv.xml

```
public function write ($file, $csv)
      $lines = explode("\n", $csv);
      $header = explode(";", array_shift($lines));
      $domDoc = new DOMDocument;
      $root = $domDoc->createElement('Mapping');
      foreach ($header as $tok) {
        * Konwersja nagłowka ...
11
12
13
14
      $content = $domDoc->createElement('Content');
15
      $root->appendChild($content);
16
      foreach ($lines as $line) {
17
        * Konwersja ciała ...
20
      }
21
22
      file_put_contents($file . ".xml", $domDoc->saveXML());
23
   }
24
```

Listing 22: Fragment metody zapisu

5.3 JSONExtensionProvider

JSON jest jednym z najbardziej popularnych formatów, wymiany danych. Język PHP zawiera wbudowane funkcje do obsługi tego formatu, dlatego też, stworzenie konwertera nie stanowiło dużego wyzwania.

```
public function read ($file)
2
      $json = file_get_contents($file . ".json");
      $root = json_decode($json);
      $header = [];
      $entities = [];
      $first = (array) $root->entities[0];
      foreach ($first as $key => $value) {
10
        $header[] = $key;
11
12
      foreach ($root->entities as $entity) {
14
        $values = [];
15
        foreach ((array) $entity as $value) {
16
          $values[] = $value;
17
18
        $entities[] = implode(";", $values);
19
      }
20
21
      return implode(";", $header) . "\n" . implode("\n", $entities);
   }
23
```

Listing 23: Metoda odczytu

Listing 24: TestKompozycja-Samochod.csv.json

Listing 25: TestKompozycja-Silnik.csv.json

```
public function write ($file, $csv)
2
          $lines = explode("\n", $csv);
3
          $header = explode(";", array_shift($lines));
          $root = (object) ["entities" => []];
          foreach ($lines as $line) {
            $toks = explode(";", $line);
9
            newObj = [];
10
            for ($i = 0; $i < count($toks); $i++) {</pre>
11
              $newObj[$header[$i]] = $toks[$i];
12
            }
            $root->entities[] = (object) $newObj;
14
          }
15
16
          file_put_contents($file . ".json", json_encode($root));
17
        }
18
```

Listing 26: Metoda zapisu

5.4 XLSExtensionProvider

Ostatnim z obsługiwanych formatów jest XLS. W przypadku poprzednich formatów każdy rodzaj klasy był zapisany w osobnym pliku. W tym przypadku zostało zastosowane inne podejście - obiekty tych samych klas zapisywane są we wspólnych arkuszach. Takie podejście wiąże się, z dodatkowymi komplikacjami. Format XLS posiada rygorystyczne ograniczenia dotyczące nazw arkuszy, dlatego też wszystkie nazwy musimy haszować, tak aby spełniały one wspomniane kryteria. Dodatkowym problemem jest maksymalna długość nazwy, a mianowicie, jest to 31 znaków. Funkcja haszująca z której korzystamy, do zabezpieczania nazw, to md5(), problem leży w tym, że funkcja ta, produkuje hasze o długości 32 znaków. Został on rozwiązany

poprzez odcięcie ostatniego znaku. Ponieważ, osoba analizująca arkusz, własnoręcznie może mieć problemy z transkrypcją haszy na nazwy plików, do każdego zmapowanego pliku .xlsx, dołączamy dodatkowy arkusz zawierający indeks nazw i odpowiadających im haszy. Ponadto język PHP natywnie nie wspiera formatu XLS, wymagana jest instalacja dodatkowej biblioteki phpoffice/phpspreadsheet. Aby tego dokonać, należy użyć narzędzia composer wywołując poniższe polecenie:

composer require phpoffice/phpspreadsheet

Biblioteka ta, dodatkowo może wymagać konfiguracji ustawień samego PHP. Należy upewnić się, że poniższe moduły są włączone:

extension=gd
extension=iconv

4	Α	B.	
1			
2	9efca05aa9dbcc9a38cb5ad7589375e	./TestSerializacjiObiektow-Student.csv	
3	806fb77b23d8634ec34b3ef3501108a	./TestTypes-Student.csv	
4	f2a15aef39aa48c289e31ee5af8773d	./TestObjectCopies-B.csv	
5	c750efac7d325aa665708f407d8fbc2	d325aa665708f407d8fbc2 ./TestObjectCopies-A.csv	
6	8f61ef20650c1716366f7e03533b329	./TestCyclicRelations-C.csv	
7	866c414e9613636f23fbfffe59110c8	./TestCyclicRelations-B.csv	
8	8b44d8a9229391491a00fad35330512	2 ./TestCyclicRelations-A.csv	
9	316eff8ca8b4fad2ccc14b88612d44e	./TestLists-Student.csv	
10	a3d727e7f89383623482b9062cd5bdf	./TestListsObjs-Ocena.csv	
11	5e82e759bfb391695af6697ac5b0ef1	391695af6697ac5b0ef1 ./TestListsObjs-Student.csv	
12	cea2d265497ee41ef6c56079c613cf1	/ee41ef6c56079c613cf1 ./TestDziedziczenia-Student.csv	
13	be10686d3f0858d36031bad251051c5	./TestKompozycja-Silnik.csv	
14	579d5971a9cbb83b41d70ea368ed033	p83b41d70ea368ed033 ./TestKompozycja-Samochod.csv	
45			

Rysunek 11: Indeks nazw arkuszy

Rysunek 12: Widok dostępnych arkuszy w pliku

4	Α	В	С
1	model	silnik@TestKompozycja\Silnik	id#
2	528i	6664bcc64fd42	6664bcc64fd3a
-			

Rysunek 13: Arkusz TestKompozycja-Samochod.csv

6. Podsumowanie

Projekt można uznać za ukończony. Wszystkie założone funkcjonalności zostały zaprojektowanie i zaimplementowane. Mapper sprostał coraz to nowym wymaganiom stawianym w trakcie trwania semestru. Testy były ważnym narzędziem w trakcie prac nad projektem, nie tylko sprawdzały poprawność wprowadzanych funkcjonalności, ale również nakreślały drogę rozwoju projektu. Dlatego też złożoność testów jest różna, od tych prostszych po te bardziej zaawansowane.

Projekt współpracuje z wieloma formatami, gdzie każdy z nich został sprawdzony przy pomocy przedstawionego zestawu testów. Obsługę wielu formatów można było rozwiązać na dwa główne sposoby:

Pierwszy: dla każdego formatu można było stworzyć dedykowany mapper, wymagałoby to znacznych zmian w istniejącym kodzie. Tak naprawdę to należałoby rozdzielić istniejącą mechanikę na dwie, obsługę plików .csv oraz klasę do zarządzania mapowaniem ogólnie. Wiązałoby się to z bardzo dużym nakładem pracy, natomiast sam projekt znacznie odstawałby od swojej pierworodnej idei.

Drugi: można było stworzyć mechanizm konwerterów, współpracujący, z już gotową mechaniką mappera CSV - tak jak to zostało robione. Zastosowane podejście, zdało test, ma ono swoje plusy ale również minusy.

Plusy:

- Stosunkowo mała ilość zmian w istniejącym kodzie.
- Bardzo szybki development nowych dostawców formatów.
- Rozdzielona odpowiedzialność między konwerterami a mapperem.
- Nie ogranicza nas abstrakcja danych w formacie, z perspektywy mappera.

Minusy:

- Niska wydajność w porównaniu do dedykowanego mappera konkretnego formatu
- Wszelkie niedociągnięcia następujące w trakcie konwersji.